

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (206.)

20 października 2022 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 36 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, w celu wprowadzenia dodatku do wynagrodzenia dla pracowników oświaty zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych w przedszkolach, szkołach i placówkach specjalistycznych z tytułu pracy w trudnych lub uciążliwych warunkach (P10-28/22).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, w celu wprowadzenia zerowej stawki podatku VAT na opał (P10-38/22).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, w celu wprowadzenia zerowej stawki podatku VAT na drewno opałowe (P10-63/20).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa, w celu wprowadzenia każdorazowej możliwości wykupu mieszkań zakładowych na wnioski najemcy oraz wprowadzenia nowych zasad bonifikat (P10-36/22).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, poprzez uznanie czynu zawartego w art. 231 – nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego – za przestępstwo ściągane z oskarżenia prywatnego (P10-40/22).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, w celu przypisania kompetencji ustalania jednolitego porządku wewnętrznego zakładów karnych oraz aresztów śledczych Ministrowi Sprawiedliwości (P10-41/22).
7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 521 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, poprzez wykreślenie z tego przepisu Prokuratora Generalnego jako podmiotu posiadającego prawo do złożenia kasacji od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie i zastąpienie go Prezydentem RP (P10-42/22).
8. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 8 §3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, w celu umożliwienia skazanym pozbawionym wolności porozumiewania się z Rzecznikiem Praw Obywatelskich podczas nieobecności innych osób i bez kontroli (P10-43/22).
9. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej prowadzącej do zmiany art. 286 oraz art. 294 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (P10-44/22).
10. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 178 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, poprzez zaostrzenie kary pozbawienia wolności dla sprawcy, który popełnił przestępstwo określone w art. 173, art. 174 lub art. 177, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, lub zbiegł z miejsca zdarzenia, oraz uznaniu, że czyn opisany w tym przepisie może zostać popełniony wyłącznie umyślnie (P10-45/22).
11. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uregulowania w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń czynu oszustwa do wysokości 500 zł, na wzór regulacji wykroczenia kradzieży do wysokości 500 zł (P10-46/22).
12. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny poprzez dodanie do ustawy art. 286 §1a w celu dostosowania przepisu regulującego czyn oszustwa do treści Kodeksu wykroczeń regulującego czyn kradzieży do wartości 500 zł oraz dodanie art. 294a, który ma regulować materię przestępstw w stosunku do mienia wielkiej wartości (P10-52/22).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 14)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący
Aleksander Pocięj i zastępcą przewodniczącego
Ewa Matecka)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji.

Mamy dzisiaj do rozpatrzenia 12 petycji.

Od razu bardzo bym prosił o przedstawienie
pierwszej petycji przez biuro analiz.

Proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Dzień dobry.

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespon-
dencji.

Jest to petycja zbiorowa, która została wniesiona przez osoby fizyczne. Jej przedmiotem jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych w celu wprowadzenia dodatku do wynagrodzenia dla pracowników oświaty, którzy są zatrudnieni na stanowiskach pomocniczych w przedszkolach, szkołach i placówkach specjalistycznych, z tytułu pracy w trudnych lub uciążliwych warunkach.

Autorki petycji wnoszą o wprowadzenie dodatków finansowych dla osób zatrudnionych

jako pomoce nauczycieli i woźne w przedszkolach, szkołach i placówkach specjalnych. W petycji wskazano, że osoby zatrudnione na tych stanowiskach są pracownikami niepedagogicznymi w rozumieniu ustawy – Prawo oświatowe i są zaliczane do grupy pracowników obsługi. Zgodnie z ustawą – Karta Nauczyciela nauczycielom pracującym w trudnych lub uciążliwych warunkach przysługuje dodatek finansowy. Pracownicy niepedagogiczni czują się poszkodowani, ponieważ im taki dodatek się nie należy. Petytorki podkreśliły, że podobnie jak nauczyciele bezpośrednio opiekują się oni dziećmi z różnymi niepełnosprawnościami, wspomagają ich samoobsługę, ubierają, karmią, dbają o ich bezpieczeństwo, wychodzą z nimi na spacer, ponoszą za nie odpowiedzialność. Jest to ciężka praca fizyczna i praca wyczerpująca psychicznie.

W obecnym stanie prawnym pomoc nauczyciela nie otrzymuje dodatku za pracę w trudnych lub uciążliwych warunkach, ponieważ zgodnie z Kartą Nauczyciela taki dodatek przysługuje wyłącznie nauczycielom. Dodatek taki nie może zostać przyznany pracownikowi niepedagogicznemu. Taki pracownik jest pracownikiem samorządowym i może liczyć na dodatek funkcyjny oraz premię, jeśli zostaną one przewidziane w regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych.

Stanowisko „pomoc nauczyciela” zostało sprecyzowane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Osoby zatrudnione jako pomoc nauczyciela powinny spełniać 2 warunki. Powinny mieć wykształcenie przynajmniej podstawowe i posiadać umiejętność wykonywania powierzonych czynności. Nie jest tutaj wymagany żaden staż pracy. Warto

również wiedzieć, że dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach samorządowych wysokość dodatku oraz zasady jego przyznawania i wypłacania określa organ prowadzący szkołę w regulaminie wynagradzania. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Mamy gości. Najpierw poproszę o zabranie głosu przedstawicieli ministerstwa edukacji narodowej.

Czy państwo z ministerstwa edukacji narodowej słyszą mnie? Chcą zabrać głos?

(Głos z sali: Nie słychać.)

Dobrze. Mam tutaj również przedstawiciela Związku Powiatów Polskich.

Czy przedstawiciel Związku Powiatów Polskich mnie słyszy?

(Radca Prawny w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz w Związku Powiatów Polskich Patrycja Grebla-Tarasek: Tak. Słyszę i jestem na sali.)

Przepraszam bardzo. Bardzo mi miło.

Bardzo bym prosił o jakiś kontakt z ministerstwem edukacji narodowej. Jest chyba jakiś techniczny problem.

Bardzo proszę.

**RADCA PRAWNY
W DZIALE MONITORINGU PRAWNEGO
I EKSPERTYZ
W ZWIĄZKU POWIATÓW POLSKICH
PATRYCJA GREBLA-TARASEK**

Dzień dobry.

Patrycja Grebla-Tarasek, Związek Powiatów Polskich.

Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

My dość sceptycznie podchodzimy do prośby, która została wyrażona w petycji. Naszym zdaniem miejscem zmiany, którą państwo zaproponowali, nie powinna być ustawa o pracownikach samorządowych. Już państwu tłumaczę dlaczego. W przywołanej Karcie Nauczyciela znajduje się tylko delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia, które reguluje dodatki za pracę. Tak naprawdę, jeżeli przyjrzymy się przepisom, to zobaczymy, że nawet nauczycielom ten dodatek

nie jest ustawowo gwarantowany. Nie widzimy ponadto żadnych przeszkód, aby pracodawca zgodnie z przepisami prawa pracy wprowadził taki dodatek do swojego regulaminu wynagradzania. Tutaj należałoby zadać pytanie autorom petycji, czy próbowali w tej kwestii rozmawiać ze swoim pracodawcą i zaproponować mu, by zmienił regulamin wynagradzania w ten sposób, aby ten dodatek im przysługiwał. Tak naprawdę nie ma żadnych ustawowych przeciwwskazań do tego, żeby pracodawca mógł taki dodatek wypłacić.

Ponadto chciałabym zauważyć, że problemem, jeżeli chodzi o wynagradzanie, jest tak naprawdę spłaszczenie wynagrodzeń. Jeżeli przyjrzy się państwo tabeli, która jest zawarta w rozporządzeniu o wynagradzaniu pracowników samorządowych, to zobaczycie, że kwoty, które są podane jako 26 stawek, są do siebie bardzo zbliżone. Wtedy, kiedy rozporządzenie wchodziło w życie, te kwoty były zróżnicowane.

Pragnę jeszcze zaznaczyć, że tylko od przyszłego roku, kiedy zostanie podniesione minimalne wynagrodzenie, kwota, która zawarta jest w dwudziestej szóstej kategorii zaszerogowania, tzn. 3 tysiące 600 zł brutto, będzie wypełniała warunek minimalnego wynagrodzenia, jakie wynika z ustawy.

Podsumowując moją wypowiedź, powiem, że miejscem proponowanej zmiany nie powinna być ustawa o pracownikach samorządowych, ale nie widzimy przeszkód, żeby pracownicy zawalczyli o swoje prawa bezpośrednio u pracodawców i zaproponowali im zmiany regulaminów wynagrodzeń. Bardzo dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pani senator. Bardzo proszę o pytanie.

**SENATOR
EWA MATECKA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, sytuacja w oświacie, szczególnie w obszarze finansowania oświaty, jest sytuacją niezwykle trudną dla organów prowadzących. W tej chwili organy prowadzące

w dużej mierze pokrywają koszty funkcjonowania prowadzonych przez siebie jednostek oświatowych – to już jest na poziomie ponad 60% – albowiem subwencja nie wystarcza. Ale to wcale nie oznacza, moim zdaniem, że nie należałoby jednak zastanowić się nad tą petycją. Ja tego nie przesądzam. Proszę mi powiedzieć, czy rzeczywiście jest tak, że pracownicy niepedagogiczni, których wynagrodzenia nie są regulowane poprzez zapisy Karty Nauczyciela, tylko poprzez zapisy o pracownikach samorządowych, tak jak pani mówi, nie podlegają pod tę ustawę. Moim zdaniem tak, to są pracownicy samorządowi. Pracownicy niepedagogiczni są pracownikami samorządowymi. Nie podlegają oni pod regulację zawartą w Karcie Nauczyciela, która to karta decyduje o wynagrodzaniu pracowników pedagogicznych. I jest tu problem polegający na tym, że gdybyśmy rzeczywiście podjęli dzisiaj decyzję o kontynuowaniu prac bądź zasięgnięciu opinii, starając się spojrzeć na pracę pracowników niepedagogicznych w jednostkach oświatowych przychylnym okiem, to narazilibyśmy samorządy na poniesienie wyższych kosztów i konieczność jeszcze większego dofinansowania jednostek oświatowych, co byłoby naturalną konsekwencją wynikającą z przyznania tych dodatków. To po pierwsze.

Po drugie, czy rzeczywiście jest tak, że pracownik niepedagogiczny może domagać się uregulowania swojego wynagrodzenia poprzez dodatek za pracę w warunkach trudnych od swojego pracodawcy, czyli od dyrektora szkoły lub detektora przedszkola? Jeżeli to jest wystarczający mechanizm, o czym być może ci pracownicy nie wiedzą, to ta petycja rzeczywiście nie miałaby głębokiego uzasadnienia.

Prosiłabym, żeby mi te sprawy wyjaśnić. Dziękuję bardzo.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Pani Senator, pracownicy niepedagogiczni mogą otrzymać 2 dodatki, dodatek funkcyjny i premię, jeśli zostały one przewidziane

w regulaminie wynagradzania dla osób pracujących z uczniami posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności. Tak, oni powinni zwrócić się do swojego pracodawcy o utworzenie takiego funduszu, z którego wypłacane byłyby takie dodatki lub premie. Nie ma przeszkody ustawowej, aby mogli tak uczynić.

(*Senator Ewa Matecka: Czyli ten dodatek za pracę w warunkach trudnych leżałby w gestii pracodawcy.*)

Tak.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Ja mam pytanie do pani senator, do pani przewodniczącej. Niech pani mi powie, czy pani jest pewna, że to są pracownicy samorządowi. Pytam o pomoc nauczycielską w szkołach. Bo np. jest taka sytuacja... Ja znam szkołę – to jest szkoła integracyjna, chyba tak to się nazywa – do której chodzą osoby niepełnosprawne. I specjalnie dla tych dzieci są zatrudnione osoby. To się nazywa „pomoc nauczyciela”. I teraz... Oni nie są nauczycielami, ja to rozumiem. Ale jeśli to są pracownicy samorządowi, to my chyba nie mamy żadnych możliwości, żeby ustawowo wprowadzić dla nich jakieś dodatki. Tak jak pani wcześniej powiedziała, o tym decyduje samorząd. Ja nie wiem... W tej chwili głośno myślę, jak by to rozwiązać, jak do tego tematu podejść, żeby tym ludziom faktycznie pomóc. Bo ja wiem, że oni za wiele nie zarabiają. Nie wiem, czy to...

SENATOR
EWA MATECKA

Według mojego rozeznania pracownik niepedagogiczny pracujący w jednostce oświatowej jest pracownikiem samorządowym. On nie podlega... Mówię o podległości pod kartę Nauczyciela. Jego Karta Nauczyciela nie dotyczy. Ona dotyczy tylko pracowników pedagogicznych.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy pani chciałaby coś dodać w tym zakresie?

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Tak. Chciałabym jeszcze wskazać, że w art. 36 ustawy o pracownikach samorządowych wskazano, że pracownikowi samorządowemu przysługuje wynagrodzenie stosowne do zajmowanego stanowiska oraz do posiadanych kwalifikacji zawodowych. Przysługuje mu: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za wieloletnią pracę, nagroda jubileuszowa, jednorazowa odprawa w związku z przejściem na emeryturę lub rentę oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak. Wynagrodzenie pracownika samorządowego i możliwość przyznania mu różnych dodatków oraz premii wynika z ustawy o pracownikach samorządowych. Dziękuję.

SENATOR
EWA MATECKA

Przepraszam.

Jest rzeczywiście tak, jak pani mówi, ale to w dalszym ciągu nie ma nic wspólnego ze specjalnym dodatkiem, który należy się pracownikowi pedagogicznemu za wykonywanie pracy w warunkach trudnych. I te wszystkie nagrody oraz premie, jeżeli w jednostce oświatowej jest regulamin ich przyznawania... To jest jasne. Ale jest to częściowo fakultatywne, nie jest to formą, do której pracodawca jest zobowiązany, tak jak w przypadku określonym przez ustawę, która wyznacza, czym jest praca w warunkach trudnych. To jest zupełnie innego rodzaju zobowiązanie ze strony pracodawcy. Ma pani oczywiście rację, tylko to w dalszym ciągu nie rozwiązuje tego problemu.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Pokonaliśmy problemy techniczne i przedstawiciel ministerstwa edukacji narodowej może zabrać głos.

RADCA GENERALNY
W DEPARTAMENCIE WSPÓŁPRACY
Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM
W MINISTERSTWIE EDUKACJI I NAUKI
ELŻBIETA WYSOKIŃSKA

Dzień dobry.

Czy służyć mnie?

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Tak. Bardzo dobrze panią służyć. Prosimy.)

Elżbieta Wysokińska, Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Chciałabym potwierdzić, że osoby zatrudnione na stanowisku pomocy nauczyciela i na stanowisku wóżnej to osoby niebędące nauczycielami. Są to stanowiska niepedagogiczne. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe status prawny pracowników niebędących nauczycielami, zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego reguluje ustawa o pracownikach samorządowych. Do osób tych przepisy ustawy – Karta Nauczyciela, w tym przepisy dotyczące dodatku za warunki pracy, nie mają zastosowania. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie jest też właściwe w kwestii wynagradzania osób niebędących nauczycielami. Resortem właściwym w tej kwestii jest Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

To kolejny raz w naszym doświadczeniu petycyjnym, kiedy jest spór kompetencyjny pomiędzy tymi dwoma...

(Głos z sali: Ministerstwo rodziny...)

To w takim razie...

(Senator Robert Mamątow: Można próbować.)

Tak jest. Za radą państwa senatorów, pani senator Mateckiej i pana senatora Mamątowa, zapytamy jeszcze o to ministerstwo rodziny. Jeżeli mielibyśmy pracować nad tą petycją, to oczywiście weźmiemy pod uwagę głos przedstawicieli Związku Powiatów Polskich co do tego, gdzie ewentualnie powinno być to regulowane.

Jeżeli nie usłyszę głosu sprzeciwu, to w ten sposób będziemy procedować.

W tej chwili przechodzimy do petycji drugiej. Bardzo proszę.

SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ

Arkadiusz Waszkiewicz, Dział Petycji i Korepondencji.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Z racji tego, że petycje ujęte w punkcie drugim i trzecim porządku posiedzenia wynikają z mniej więcej tożsamyh motywacji oraz dotyczą pokrywających się stanów prawnych i stanów faktycznych, chciałbym prosić o możliwość zreferowania tych 2 punktów w ramach jednej wypowiedzi, tak żeby później nie powtarzać tych kwestii.

(Przewodniczący Aleksander Pocię: To są punkty drugi i trzeci?)

Tak jest.

(Przewodniczący Aleksander Pocię: Bardzo proszę, oczywiście.)

Wysoka Komisjo!

Autorem pierwszej petycji jest osoba fizyczna, która postuluje wprowadzenie zerowej stawki podatku od towarów i usług na węgiel i ekogroszek, argumentując to tym, że większość gospodarstw domowych w Polsce jest opalana tymi surowcami energetycznymi, a rozwiązania wprowadzone przez tzw. tarczę antyinflacyjną są niewystarczające dla ochrony interesów konsumentów. Na marginesie należy przypomnieć, że tzw. tarcza antyinflacyjna wprowadziła m.in. zerową stawkę podatku VAT na gaz ziemny, 5-procentową stawkę podatku VAT na energię elektryczną i energię ciepłą, 8-procentową na benzyny silnikowe i oleje napędowe. Obniżone stawki w ramach obowiązującego prawa będą funkcjonowały do końca bieżącego roku.

Na marginesie należy dodać, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej podczas trzydziestego szóstego posiedzenia w styczniu tego roku zaproponował zmiany w ustawie o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, wprowadzając do niej poprawki ustalające 8-procentową stawkę podatku VAT na węgiel i koks, oleje napędowe przeznaczone do celów opałowych oraz na oleje opałowe, które ostatecznie zostały odrzucone przez Sejm.

Druga petycja została wniesiona przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Kominki i Piece” do Rady Gminy Rzepiennik Strzyżewski,

a następnie przez gminę przekazana do Kancelarii Senatu. W tejże petycji autorzy postulują wprowadzenie zerowej stawki podatku VAT na drewno opałowe, argumentując to tym, że jest to energia ekologiczna i odnawialna, a postulowana zmiana będzie służyła polepszeniu losu konsumentów. W tym przypadku należałoby przypomnieć o tym, że kwestie stawki podatku VAT na drewno opałowe są regulowane w ramach art. 122 dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. W jej ramach kraje członkowskie mogą stosować obniżoną stawkę podatku przy sprzedaży drewna opałowego. Z takiego uprawnienia korzysta np. Republika Federalna Niemiec, pobierając podatki w wysokości 7%. U nas wynosi on 23%.

W ramach tego punktu do komisji wpłynęła wczoraj korespondencja, która była prowadzona pomiędzy Biurem Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców a Ministerstwem Finansów. Rzecznik w swojej korespondencji do ministerstwa formułował stanowisko, że wpływa do niego wiele głosów dotyczących zerowej czy też obniżonej stawki podatku VAT na drewno opałowe. Jakie jest podejście ministerstwa w tym zakresie? Ministerstwo odpowiedziało, że w przypadku stosowania drewna jako źródła ciepła zostały przyznane dodatki w wysokości 3 tysięcy zł i 1 tysiąca zł w odniesieniu odpowiednio do drewna kawałkowego i niekawałkowego. Przekazano też informację, że ministerstwo analizuje wszystkie postulaty dotyczące działań antyinflacyjnych i w razie potrzeby będzie zabierało stanowisko związane z wykorzystaniem instrumentów podatkowych. Z informacji o charakterze wymiernym ministerstwo podało, że przy obecnej, 23-procentowej stawce podatku VAT dochody budżetowe mogą wynieść w 2022 r. ok. 1 miliarda zł. Gdyby ta stawka została obniżona do 8%, dochody budżetowe wyniosłyby ok. 400 milionów zł. Dziękuję uprzejmie.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

W tym punkcie mamy gości.

Czy przedstawiciel Ministerstwa Finansów, który jest z nami zdalnie, mnie słyszy i czy zechce zabrać głos?

DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU OD
TOWARÓW I USŁUG W MINISTERSTWIE
FINANSÓW

PAWEŁ SELERA

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Witam serdecznie.

W imieniu Ministerstwa Finansów podtrzymuję argumentację...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Bardzo prosimy tylko o imię i nazwisko.)

Paweł Selera, dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług w Ministerstwie Finansów.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Dziękuję.)

Ja chciałbym podtrzymać argumentację prezentowaną w komunikacji do pana rzecznika. Z jednej strony rzeczywiście, tak jak wskazał pan sprawozdawca, obowiązuje tarcza antyinflacyjna, która obniża podatek VAT na wiele produktów energetycznych, a z drugiej strony tam, gdzie nie mamy instrumentów w postaci obniżonych stawek VAT, są dodatki osłonowe i dopłaty do różnych źródeł energii. To są właśnie dodatki obowiązujące w ramach ustawy z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym czy dodatki osłonowe wprowadzone na mocy ustawy z 15 września o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. W zależności od źródła ciepła mamy różne kwoty dodatków. Oczywiście była już tutaj mowa o kwotach w przypadku drewna kawałkowego. W zależności od źródeł są to kwoty 3 tysięcy zł czy 1 tysiąca zł. Są też dodatki w kwocie 500 zł, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany gazem skroplonym LPG, i w kwocie 2 tysięcy zł, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy. W przypadku drewna również są odpowiednie dodatki na poziomie 1 tysiąca zł, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, piec kaflowy zasilany drewnem kawałkowym.

Podsumowując, można powiedzieć, że z jednej strony mamy działania w zakresie obniżek stawek VAT, które oczywiście przekładają się na ceny finalne oferowanych przez przedsiębiorców towarów i usług, a z drugiej strony, w zakresie, w jakim nie jest to pokryte tarczą antyinflacyjną,

mamy działania w postaci przyznawania dodatków i dopłat czy takie jak ostatnio w odniesieniu do cen energii. To są działania kompleksowe, wielotorowe. Tak jak podkreślaliśmy, nie można wykluczyć dalszych działań. Wszystko zależy od rozwoju sytuacji, która jest bardzo dynamiczna. My ją oczywiście obserwujemy.

W kontekście drewna wybraliśmy inną ścieżkę, właśnie w postaci dodatków, dopłat, co też oczywiście ma wspierać gospodarstwa domowe. W tym zakresie uważamy, że działania dwutorowe, kompleksowe są adekwatne i podtrzymujemy swoje stanowisko w tej sprawie.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Mamy w tym punkcie również przedstawić Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, który jest z nami tutaj na sali.

Bardzo proszę.

**STARSZY SPECJALISTA
W WYDZIALE PRAWNO-LEGISLACYJNYM
W BIURZE RZECZNIKA
MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW
JĘDRZEJ JABŁOŃSKI**

Dziękuję.

Jędrzej Jabłoński, Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Chciałbym bardzo podziękować biuru analiz za zreferowanie naszych działań. Istotnie rzecznik przedsiębiorców przekazywał informację o tym problemie do Ministerstwa Finansów, prosząc o odniesienie się i informację, jakie działania będą podejmowane.

W kontekście tego, co zostało już tutaj powiedziane przez przedstawiciela ministerstwa, ja chciałbym podkreślić jeden punkt z naszego stanowiska, do którego, wydaje mi się, ministerstwo się nie odniosło. Mianowicie wskazaliśmy tutaj, że do Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców dochodzą głosy, stanowiska przedsiębiorców zajmujących się produkcją i sprzedażą drewna opałowego. Mają oni obawy, czy utrzymywanie tej dość wysokiej, 23-procentowej stawki na drewno nie wpłynie negatywnie na konkurencyjność legalnych

sprzedawców, legalnych dostawców tego surowca i nie przyczyni się pośrednio do rozwoju szarej strefy. W szczególności wnioskowaliśmy tutaj o porównanie sytuacji, o udzielenie danych na temat tego, czy podniesienie tego podatku wraz z wprowadzeniem nowej matrycy VAT nie przyczyniło się do wyraźnego spadku wpływów z tytułu podatku związanego z legalnym nabywaniem takiego drewna. Odpowiedź w tym zakresie nie została nam udzielona. Wydaje się, że w tym kontekście zasadne jest jednak ponowne rozważenie kwestii, czy utrzymanie tak wysokiej stawki nie będzie negatywnie wpływało na kwestię legalności obrotu tymże surowcem.

Myślę, że pozostałe kwestie zostały już tutaj podniesione. Tylko to chciałem podkreślić. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Prosiłbym jeszcze raz Ministerstwo Finansów w tym zakresie.

DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PAWEŁ SELERA

My nie mamy sygnałów o nieprawidłowościach w tym sektorze czy o nierównowadze konkurencyjnej spowodowanej podwyższeniem stawki VAT, która była dokonana w związku z przebudową stawek VAT i z matrycą. My tutaj takich sygnałów nie zauważamy. Pamiętajmy, że wdrożono wiele narzędzi analitycznych, również jednolity plik kontrolny. Za chwilę w formie obowiązkowej będziemy mieli e-faktury, które też pozwalają na obserwowanie pewnych zjawisk. Z punktu widzenia szczelności systemu nie widzimy potrzeby konieczności powrotu do stawek obniżonych. Naszym zdaniem wsparcie poprzez dodatki jest adekwatne i symetryczne względem potencjalnej obniżki stawek VAT. Pamiętajmy też o tym, że w ramach handlu między podatnikami VAT ten 23-procentowy podatek VAT jest odliczany. On jest naliczany po stronie nabywcy. Między

przedsiębiorcami jest to neutralne. Jeżeli mówimy o handlu w relacji B2C, konsumenckiej, to pamiętajmy, że VAT wpłaca konsument w cenie towaru, który nabywa.

Podsumowując, powtórzę, że my nie widzimy jakiejś nieprawidłowości czy nierównowagi konkurencyjnej na tym rynku, która by wymagała tego typu działań. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy jeszcze ktoś chciałby się wypowiedzieć w tym zakresie?

Pan senator Mamątow.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja chciałbym wyrażnej odpowiedzi i od pana przedstawiciela Ministerstwa Finansów... Pan też nie zajął jednoznacznego stanowiska. Czy popieracie to, o co postuluje się w petycji, czyli wprowadzenie zerowej stawki podatku VAT na produkty, które są tu wymienione?

DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PAWEŁ SELERA

Tak jak podkreśliłem, tarcza antyinflacyjna obowiązuje w tym kształcie, w którym była wdrożona, do końca roku. Ministerstwo na ten moment nie planuje rozszerzenia zakresu tarczy antyinflacyjnej. W pozostałym zakresie dodatki osłonowe wspierają gospodarstwa domowe. Tarcza antyinflacyjna, która będzie obowiązywała do końca roku, jest w takim samym kształcie jak dotychczas. Decyzji co do ewentualnego przedłużenia tarczy antyinflacyjnej czy zmiany jej zakresu jeszcze nie ma.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

To ja muszę dopytać. Pytam oczywiście o nowy okres, od nowego roku. Przecież wiadomo, że nie wprowadzilibyśmy tego w tym roku, tylko od nowego roku. I stąd moje pytanie. Chciałbym jednoznacznej odpowiedzi. Czy w ogóle coś takiego jest planowane? Jak pan uważa? Czy można wyjść naprzeciw autorom tej petycji i zacząć rozważać możliwość wprowadzenia stawki zerowej VAT na te produkty?

DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PAWEŁ SELERA

Tak jak wskazywałem, jesteśmy jeszcze przed decyzją w zakresie ewentualnego przedłużenia tarczy antyinflacyjnej, a tym bardziej przed decyzją odnośnie do jej zakresu.

(Senator Robert Mamańtow: Okej)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.
Czy pan chciałby coś dodać w tym zakresie?

STARSZY SPECJALISTA
W WYDZIALE PRAWNO-LEGISLACYJNYM
W BIURZE RZECZNIKA
MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW
JĘDRZEJ JABŁOŃSKI

Ja mogę tylko dodać, że, tak jak wynika z tej korespondencji, postulat obniżenia stawki VAT, zwłaszcza na drewno opałowe, przynajmniej do wysokości sprzed podwyżki jest postulatem, z którym rzecznik małych i średnich przedsiębiorców zwrócił się do Ministerstwa Finansów, tak więc myślę, że...

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czyli możemy jednoznacznie... To znaczy, że jesteście państwo za postulatami tej petycji. Tak?

(Dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług w Ministerstwie Finansów Paweł Selera: Nie, nie. My podtrzymujemy swoje stanowisko...)

Nie, nie. Ja teraz nie pytam o opinię Ministerstwa Finansów. Usłyszeliśmy, że państwo są przeciwko. Teraz rozmawiam z przedstawicielem rzecznika małych i średnich przedsiębiorstw. To nie było pytanie do pana.

STARSZY SPECJALISTA
W WYDZIALE PRAWNO-LEGISLACYJNYM
W BIURZE RZECZNIKA
MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW
JĘDRZEJ JABŁOŃSKI

Postulaty dotyczące obniżenia obciążeń podatkowych w tym zakresie są postulatami, które rzecznik popiera.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Rozumiem, że niekoniecznie chodzi o stawkę zero, ale bardziej o to, żeby powrócić do poprzedniej stawki. Liniowo państwo popieracie.

Szanowni Państwo...

(Senator Ewa Matecka: Czy mogę zadać pytanie?)

Przepraszam bardzo.

Pani senator Matecka. Oczywiście, bardzo proszę.

SENATOR
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo.

Korzystając z tego, że jest pan minister, chciałabym spytać o inną rzecz. Jak w tej chwili wygląda wsparcie gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem ogrzewania jest gaz, ale nie LPG, tylko sieciowy? Jakie są plany wobec tej grupy Polaków?

DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PAWEŁ SELERA

Bardzo dziękuję, Pani Senator.

Ja jestem dyrektorem departamentu. Pamiętajmy, że jeżeli chodzi o gaz, mamy stawkę 0%

w tarczy antyinflacyjnej. To jest na gaz sieciowy. Tarcza nie obejmuje gazu w butlach. Mamy dodatek 500 zł, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG. Jest tak na podstawie ustawy z 15 września o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła. To oczywiście nie jest ustawa procedowana przez Ministerstwo Finansów, ale jakby uzupełniająco... Jeżeli chodzi o gaz, to mamy jakby dwie ścieżki – gaz przesyłowy, czyli nie w butlach, i gaz w butlach...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Przepraszam bardzo, Panie Dyrektorze. Mam tutaj sygnał ze strony pani senator, że ona pytała o coś zupełnie innego. Tu jest jakieś nieporozumienie.

Pani Senator, proszę.

**SENATOR
EWA MATECKA**

Tak. Ja wiem, że jest...

(*Senator Robert Mamątow: Ale to nie ma nic wspólnego z petycją.*)

Ale pozwoli pan senator, że... Nie będę szukała pana ministra po gabinetach w departamencie, jest tutaj. Może pozwoli pan, że zadam pytanie.

Wiem o tym, że w przypadku gazu LPG, czyli skroplonego, tego w butlach, jest dodatek 500 zł. Co z mieszkańcami, którzy mają dom ogrzewany gazem sieciowym? Krótko. Jeżeli pan nie może odpowiedzieć, to żeby nie zabierać tu wszystkim państwu czasu, poproszę o odpowiedź na piśmie. Wiem, zdaję sobie sprawę, że to nie dotyczy tej petycji. Korzystam tylko z tej możliwości. Dziękuję.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU OD
TOWARÓW I USŁUG W MINISTERSTWIE
FINANSÓW
PAWEŁ SELERA**

Oczywiście, Pani Senator, jak najbardziej.

Pozostały gaz – jeśli dobrze rozumiem intencję pytania – jest objęty stawką 0% VAT w ramach tarczy antyinflacyjnej.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

(*Senator Robert Mamątow: Wniosek chciałbym...*)

Pan senator. Dobrze.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Chciałbym złożyć wniosek. Po usłyszeniu tego, co powiedział pan z Ministerstwa Finansów, zgadzam się w pełni. Uważam, że nie powinniśmy podejmować prac nad tą petycją. Zgłaszam taki wniosek.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja miałem intencję, żeby dopytać i skonsultować się z komisją budżetu i finansów, zanim podejmiemy decyzję. Podtrzymuję to.

Z mojej strony jest propozycja, żebyśmy nie podejmowali dzisiaj decyzji. Chciałbym dowiedzieć się czegoś więcej od komisji, która zajmuje się budżetem i finansami w Senacie, zapytać, jak oni to widzą, i ewentualnie potem podjąć tę decyzję, ale ponieważ jest wniosek pana senatora Mamątowa, to ja go oczywiście poddaję pod głosowanie. Jeżeli on przejdzie, to nie będziemy pytać komisji, a jeżeli nie przejdzie, to wtedy uznaję, że nasza komisja popiera moją propozycję, abyśmy najpierw zasięgnęli opinii komisji budżetowej.

Kto z państwa senatorów jest za wnioskiem pana senatora Mamątowa?

1 senator na sali jest za.

Kto jest przeciw?

2 senatorów jest przeciw, nikt się nie wstrzymał. Tak było na sali. A zdalni?

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w Kancelarii Senatu Renata Rucińska: 2 głosy za, 5 głosów przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu.*)

Propozycja pana senatora Mamątowa nie uzyskała poparcia większości.

W związku z tym moja propozycja została zaakceptowana przez komisję.

Dziękuję serdecznie.

W tej chwili przejdziemy do punktu czwartego.

Bardzo proszę o zreferowanie.

Oddaję w tej chwili prowadzenie posiedzenia komisji pani senator Mateckiej.

(Przewodnictwo obrad obejmuje zastępca przewodniczącego Ewa Matecka)

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną. Jej celem jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 4 ust. 3 oraz art. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa, w celu wprowadzenia każdorazowej możliwości wykupu mieszkań na wniosek najemcy oraz zmiany wysokości obniżek przy wykupie mieszkań zakładowych.

Autorka petycji wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, która umożliwiłaby przekształcenie prawa do lokali mieszkalnych zarządzanych m.in. przez Śląsko-Dąbrowską Spółkę Mieszkaniową w prawo własności. Petytorka podnosi, że obecnie nie ma możliwości wykupienia lokalu, który wynajmuje od kilkunastu lat, ponieważ zarząd spółki nie wyraża na to zgody i nie uzasadnia swojej decyzji. Autorka petycji podniosła, że problem ujęty w petycji dotyczy całego województwa śląskiego. Czynsze z tytułu najmu nieustannie wzrastają, w mieszkaniach nie ma łazienek, a pomieszczenia ogrzewane są piecami kaflowymi. Petytorka wskazała, że mieszkania zajmowane są na podstawie umowy najmu, należą do Skarbu Państwa i nie ma możliwości otrzymania dofinansowania na termomodernizację budynku, co jest ogromnym problemem. Autorka petycji zaproponowała nowe brzmienie art. 4 ust. 3 ustawy: zbywca sprzedaje mieszkanie na wniosek osoby uprawnionej według zasad określonych w ust. 1.

Autorka petycji podniosła, że powinny zostać zmienione zasady przyznawania wysokości bonifikaty przy wykupie mieszkań, które uregulowano w art. 6 ustawy. Bonifikata powinna wynosić dla wszystkich od 80% do 90%. Nie będę dalej przedstawiać stanowiska autorki petycji, ponieważ jest tu obecna.

Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań w art. 4 wskazuje, że w stosunku do mieszkań przeznaczonych przez zbywcę na sprzedaż osobie uprawnionej przysługuje prawo pierwszeństwa w nabyciu mieszkania na zasadach preferencyjnych. Ust. 3 tego przepisu stanowi, że zbywca może także sprzedać mieszkanie na wniosek osoby uprawnionej.

Orzecznictwo w tym zakresie jest szerokie. Sąd Najwyższy w wyroku z 2015 r. wskazał, że z przepisów dotyczących pierwszeństwa nie wynika roszczenie o zawarcie umowy. W artykule Karola Filipiuka i Tomasza Małeckiego czytamy, że prawo pierwszeństwa nie daje osobie uprawnionej prawa roszczenia o sprzedaż mieszkania na jej rzecz.

Celem projektu ustawy o zasadach zbywania mieszkań było unormowanie uprawnień najemców dawnych mieszkań zakładowych, głównie „przyjście z szerokimi preferencjami przy zakupie mieszkań dla osób zaangażowanych w pracę na rzecz przedsiębiorstw”, co zostało zawarte w uzasadnieniu do projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach zbywania mieszkań.

Otrzymanie przez zbywcę, w tym przypadku przez spółdzielnię, oświadczenia osoby uprawnionej o chęci kupna mieszkania jest jedynie wnioskiem, który właściciel może rozpatrzyć pozytywnie lub negatywnie. Mieszkanie nie może być sprzedane po cenie niższej niż 5% jego wartości, jeżeli osobą uprawnioną jest emeryt, rencista lub wdowa czy wdowiec. Cena nabycia mieszkania ustalana jest z mocy prawa na 5% jego wartości. Zasady obliczania bonifikat ujęte zostały w art. 6 ustawy – 6% obniżki za każdy rok kalendarzowy przepracowany przez osobę uprawnioną i dodatkowo 3% za każdy rok kalendarzowy najmu mieszkania.

Poprzednie brzmienie art. 3 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o zmianie ustawy o zasadach przekazywania zakładowych budynków mieszkalnych przez przedsiębiorstwa państwowe zostało zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny w 2001 r. Wówczas przepis ten brzmiał następująco: „Właściciel mieszkania zakładowego nabytego przed dniem wejścia w życie niniejszej

ustawy jest zobowiązany, na wniosek lokatora uprawnionego do zamieszkania i zamieszkującego w lokalu w dniu jego nabycia, do przeniesienia na rzecz tego lokatora własności mieszkania w cenie nabycia, z uwzględnieniem wartości zwiększonej poprzez poniesione nakłady”. Wówczas właściciel nieruchomości miał obowiązek na każdorazowy wniosek sprzedać mieszkanie lokatorowi, najemcy. Trybunał w uzasadnieniu wskazał, że przepis ten w sposób niezwykle głęboki ingeruje w treść konstytucyjnie chronionego prawa obywatelskiego, jakim jest prawo własności. Przepis ten praktycznie wyłączył swobodę rozporządzania przez właściciela lokalu przedmiotem przysługującego mu prawa.

Do Sejmu 10 marca ub.r. wpłynęła petycja o podobnej treści. Zawierała postulat zmiany zasad zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa itd. Komisja do Spraw Petycji 21 października 2021 r. rozpatrzyła petycję, nie uwzględniając żądania będącego przedmiotem petycji. Dziękuję bardzo.

**ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA**

Dziękuję bardzo.

Czy byłaby pani uprzejma jeszcze raz przypomnieć moment, kiedy nastąpiła zmiana prawa? Mam tu na myśli sytuację, kiedy... W tej chwili wnioskodawca, składając wniosek o możliwość wykupienia mieszkania... To w dalszym ciągu jest tylko wniosek. On, chcąc skorzystać z prawa pierwokupu, niekoniecznie spotyka się z wolą sprzedaży ze strony właściciela. Tak jest w tej chwili. A kiedy nastąpiła zmiana z poprzedniej sytuacji prawnej?

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Zmiana nastąpiła w momencie uchwalenia nowej ustawy, ustawy o zasadach zbywania mieszkań z 15 grudnia 2000 r. Wcześniejsza ustawa to była ustawa o zasadach przekazywania zakładowych budynków mieszkalnych przez przedsiębiorstwa państwowe. Czyli od 2000 r.

**ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA**

Dziękuję bardzo.

Jest z nami przedstawiciel ministerstwa rozwoju.

Czy chciałby pan teraz zabrać głos?

Proszę bardzo.

(Głos z sali: Nie słychać.)

Nie słyszymy pana. Nie słychać pana. Ma pan włączony mikrofon, ale my w ogóle nie słyszymy, co pan mówi.

Ponieważ są jakieś utrudnienia techniczne, nie możemy wysłuchać stanowiska Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Może to się zmieni.

Czy na sali albo zdalnie jest obecny wnioskodawca? Jest zdalnie.

Bardzo proszę. Czy zechce pani zabrać głos w sprawie petycji, która została przez panią złożona?

**PANI
MONIKA ŁASKAWIEC**

Dzień dobry.

Monika Łaskawiec.

Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Posiadam umowę najmu do lokalu mieszkalnego w kamienicy, która nie miała uregulowanej sytuacji prawnej. W kamienicy mogły być tylko umowy najmu. Stawka czynszu w 2010 r. wynosiła 3 zł, obecnie jest to 8,90 zł i ma dalej rosnąć. Prawdopodobnie będzie to niedługo 10 zł. W 2019 r. uregulowano sytuację prawną kamienicy. Śląsko-Dąbrowska Spółdzielnia Mieszkaniowa przeznaczyła do sprzedaży mieszkania, które nie były zajmowane przez lokatorów. W tym samym czasie ja jako najemca złożyłam wniosek o wykupienie mieszkania, ale dwukrotnie mi odmówiono. Chciałam założyć ogrzewanie gazowe. Taka inwestycja kosztowałaby 20–30 tysięcy zł. Nie wydam takich pieniędzy, żeby inwestować w mieszkanie, nie mając gwarancji, że będę mogła tam mieszkać, zwłaszcza że czynsz cały czas rośnie. Jeżeli jest wspólnota mieszkaniowa, to wtedy członkowie wspólnoty mieszkaniowej płacą niższe czynsze. Jeżeli jest umowa najmu, to czynsze są dużo wyższe.

Dodatkowo chciałabym jeszcze zaznaczyć, że zmiana... Mieszkania, które są wynajmowane, mogą przejmować członkowie rodziny. Ustawa jest jednak tak zbudowana, że zmiana

wynajmującego powoduje, że ta zniżka, bonifika jest liczona tak jakby od zera. Jak ja wynajmuję mieszkanie, dajmy na to, 15 czy 20 lat, to za każdy rok mam odpowiedni procent zniżki. A jeżeliby to mieszkanie przejął po mnie np. mój syn, to on z chwilą przejęcia tego mieszkania będzie miał... Jak umowa będzie na niego, to wszystko będzie mu się liczyło od zera. Dziękuję.

**ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA**

Dziękuję pani bardzo.

Czy ministerstwo zlikwidowało barierę techniczną? Pytam o Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Wobec tego, że nie słyszymy pana ministra, ja proponuję, Szanowni Państwo, takie rozwiązanie. Proponuję, by Ministerstwo Rozwoju i Technologii, nim podejmiemy decyzję o kontynuowaniu bądź niekontynuowaniu prac, wyraziło swoją opinię na piśmie, o którą się zwrócimy. Będąc w posiadaniu takiej opinii, będziemy mogli ewentualnie podjąć dalsze działania.

Czy jest państwa zgoda na takie działanie? Nie słyszę głosów sprzeciwu.

Tak postąpimy. Wystąpimy z wnioskiem o przedstawienie opinii przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Dziękuję państwu bardzo.

Przechodzimy do rozpatrzenia kolejnej petycji. Jest to petycja nr 5, petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, poprzez uznanie czynu zawartego w art. 231 – nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego – za przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego.

Bardzo proszę o przedstawienie treści petycji.

Proszę bardzo.

**STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną. Dotyczy ona zmiany art. 231 kodeksu karnego, czyli przestępstwa nadużycia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego. Wnoszący petycję postuluje, aby wprowadzić możliwość ścigania tego przestępstwa z oskarżenia prywatnego. W tym celu autor petycji zaproponował dodanie nowego §5 do art. 231 kodeksu karnego o następującej treści: „W przypadku odmowy ścigania przez oskarżyciela publicznego strona składająca zawiadomienie o przestępstwie określonym w §1, 2 i 3 ma prawo do ścigania przestępstwa z oskarżenia prywatnego”.

W opinii składającego petycję w dzisiejszych czasach często zdarza się tak, że prokuratorzy pod naciskiem swoich przełożonych nie wszczynają postępowań lub umarzają wszczęte już postępowania w stosunku do funkcjonariuszy publicznych. Postępowania te bardzo często mogłyby być prowadzone lub bardzo często są kierowane przeciwko osobom zajmującym wysokie stanowiska urzędnicze w państwie. W opinii wnoszącego petycję proponowana zmiana doprowadzi do umożliwienia realnego ścigania funkcjonariuszy publicznych z oskarżenia prywatnego i postawienia ich przed sądem, który rzetelnie i dwuinstancyjnie przeprowadzi postępowanie.

Jeżeli chodzi o stan prawny, to w polskim systemie karnym wyróżniamy zasadniczy podział na przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego i przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego. Wśród przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego zawartych w kodeksie karnym można wymienić chociażby przestępstwa zniesławienia, zniewagi czy też naruszenia nietykalności cielesnej. Przestępstwo zawarte w art. 231, czyli to przestępstwo, w przypadku którego zmiany domaga się autor petycji, nie jest ścigane z oskarżenia prywatnego.

Podkreślenia wymaga, że instytucja funkcjonariusza publicznego jest również uregulowana w kodeksie karnym, który wymienia enumeratywnie, kto jest funkcjonariuszem publicznym. Jeżeli chodzi o sam art. 231 §1 to stanowi on, że funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat. Jeżeli popełnienie tego przestępstwa

ma na celu osiągnięcie korzyści majątkowej, kara pozbawienia wolności wynosi do 10 lat.

Warte uwagi są również przepisy kodeksu postępowania karnego, a konkretnie art. 55, który stanowi o subsydiarnym akcie oskarżenia. Już tylko w skrócie i w uproszczeniu powiem, że z subsydiarnym aktem oskarżenia mamy do czynienia wtedy, kiedy dojdzie do powtórnego wydania postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania przez prokuraturę. Dodam również, że takie postanowienia prokuratora mogą być zaskarżane do sądu zażaleniem. Sąd może uchylić takie postanowienie i stwierdzić, że organ prokuratorski musi przeprowadzić dodatkowe czynności w celu uzupełnienia postępowania. Niemniej jednak po otrzymaniu drugiego raz zawiadomienia o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego pokrzywdzony może w terminie miesiąca od doręczenia mu postanowienia wnieść akt oskarżenia do sądu. To właśnie jest subsydiarny akt oskarżenia. Dlatego też w sytuacji, kiedy osoba zawiadamiająca o popełnieniu przestępstwa z art. 231 jest pokrzywdzonym, może użyć takiej drogi zamiast oskarżenia prywatnego. Nie wyobrażamy sobie jednak, żeby przestępstwo to było ścigane z oskarżenia prywatnego, gdyż mogłoby to spowodować zalenie sądów prywatnymi aktami oskarżenia w stosunku do osób zajmujących wysokie stanowiska w państwie. To tyle. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo za wyczerpujące, jasne, klarowne objaśnienie tej petycji.

Czy jest przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości? Nie, nie ma nikogo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Jeśli nie, to ja stawiam...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Ja chciałbym się tylko dopytać. Czego konkretnie dotyczy art. 231 kodeksu karnego?

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Ten artykuł dotyczy funkcjonariuszy publicznych. Funkcjonariuszem publicznym jest osoba, która jest również określona w kodeksie karnym w art. 115 §13. Jest to wyliczone enumeratywnie. To są sędziowie, to jest prezydent, to są posłowie, senatorowie. Dotyczy to właśnie funkcjonariuszy publicznych.

(Senator Robert Mamańtow: Okej.)

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo.

Nie ma więcej głosów.

Stawiam wniosek o niekontynuowanie prac nad petycją wobec wyczerpująco, moim zdaniem, przedstawionego uzasadnienia. Z prawnego punktu widzenia na ten moment absolutnie możliwe jest składanie pozwów do sądu. Osoba może skorzystać z każdej innej przewidzianej dotychczas prawem możliwości.

Tak więc składam wniosek o niekontynuowanie prac.

My to poddajemy pod głosowanie? Tak.

Poddaję pod głosowanie mój wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję bardzo.

Proszę o dodanie głosów osób obradujących zdalnie.

6 głosów za, jednogłośnie.

Nie kontynuujemy prac nad petycją.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do następnego punktu: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, w celu przypisania kompetencji ustalania jednolitego porządku wewnętrznego zakładów karnych oraz aresztów śledczych ministrowi sprawiedliwości.

Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o przedstawienie petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK

Joanna Leśniarek, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna pana Bogdana Gasińskiego. Autor wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 73 §2 kodeksu karnego wykonawczego w celu przypisania ministrowi sprawiedliwości kompetencji ustalania jednolitego porządku wewnętrznego zakładów karnych oraz aresztów śledczych.

Autor petycji wskazał, że obecnie dyrektor danej jednostki penitencjarnej sam ustala porządek wewnętrzny jednostki, regulując w całości sposób życia skazanego i jego prawa. Jak podkreślono w petycji, obecnie jest ponad 100 różnych porządków wewnętrznych i niektóre zakłady karne, areszty śledcze można uznać za jednostki o zaostrzonym rygorze, mniejszym rygorze, z większymi i mniejszymi prawami. W Polsce nie ma ustalanego przepisami podziału na więzienia o określonym stopniu rygoru. Zdaniem autora petycji to minister sprawiedliwości jako organ nadzorczy powinien ustalać jednolity porządek wewnętrzny dla wszystkich więzień i uregulować porządek w przepisach ustawy – Kodeks karny wykonawczy, by nie pozostawiać tej regulacji dyrektorom poszczególnych jednostek. Jeśli chodzi o stan prawny, to aktualnie kodeks karny wykonawczy w art. 73 §2 stanowi, że dyrektor ustala porządek wewnętrzny zakładu karnego.

Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z 2016 r. w sprawie regulamin organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności w §14 wskazuje, że porządek wewnętrzny zakładu karnego, a w razie potrzeby poszczególnych oddziałów, ustala jego dyrektor. W porządku wewnętrznym zakładu karnego dyrektor określa w szczególności – podaję dla przykładu – godziny oraz sposób przeprowadzania apelu porannego i wieczornego, godziny przeznaczone na sen, pracę, naukę, zajęcia kulturalno-oświatowe, godziny i miejsce spożywania posiłku dostarczanego przez administrację zakładu karnego, godziny i sposób poruszania się po terenie zakładu karnego oraz rodzaj odzieży i bielizny

własnej, obuwia, które skazany może posiadać w celi mieszkalnej. To wszystko. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo.

Jak rozumiem, nie ma z nami przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości w przypadku tej petycji.

Szanowni Państwo, moim zdaniem, wszystkie dotychczasowe regulacje w tym zakresie i kompetencje przyznane dyrektorowi zakładu karnego, szczególnie w zakresie ustalania porządku wewnętrznego tego zakładu, są prawidłowym podejściem do regulacji w tym obszarze. Uważam, że na tym etapie możemy podjąć decyzję o niekontynuowaniu prac nad petycją.

Zgłaszam taki wniosek.

Czy wobec tego...

(*Senator Robert Mamątow*: Ja chciałbym zabrać głos.)

Bardzo proszę. Pan senator Mamątow chce zabrać głos. Proszę bardzo.

SENATOR
ROBERT MAMĄTOW

Dziękuję bardzo, Pani Przewodnicząca.

Ja podzielam pani pogląd, tym bardziej że jedno więzienie jest nierówne drugiemu więzieniu. Ja dam taki prosty przykład. U mnie pod Ostrołęką jest bardzo nowoczesny zakład karny, widziałem go. Znam też zakład karny w Barczewie. To jest przepaść. Myślę, że naczelnik danego więzienia... Dzisiaj to jest chyba dyrektor, już nie ma naczelników. Myślę, że dyrektor więzienia wie najlepiej, jaki regulamin trzeba tam stosować. Oczywiście można by wystąpić o informację do Ministerstwa Sprawiedliwości, ale myślę, że w tym przypadku wniosek pani przewodniczącej jest bardzo słuszny.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo.

Tym bardziej że ustalanie godzin i sposobu przeprowadzania apelu porannego, godzin

przeznaczonych na sen, pracę, naukę i innego rodzaju zajęcia jak najbardziej wiąże się ze specyfiką danego miejsca, a tę specyfikę najlepiej zna dyrektor odpowiedzialny za organizację pracy i pobytu więźniów w danym miejscu, a nie minister sprawiedliwości.

Poddaję wniosek pod głosowanie.

Kto z pań i panów senatorów jest za niekontynuowaniem prac nad petycją?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o dodanie głosów osób obradujących zdalnie.

7 głosów za, jednogłośnie.

Nie kontynuujemy prac nad petycją.

Przechodzimy do punktu siódmego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 521 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, poprzez wykreślenie z tego przepisu Prokuratora Generalnego jako podmiotu posiadającego prawo do złożenia kasacji od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie i zastąpienie go Prezydentem RP.

Proszę bardzo biuro analiz o przedstawienie treści petycji.

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Ponownie Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez pana Bogdana Gasińskiego. Petycja zawiera 2 postulaty zmiany art. 521 §1 kodeksu postępowania karnego, który stanowi o podmiotach uprawnionych do wniesienia kasacji. Zgodnie z tym przepisem podmiotami uprawnionymi do wniesienia kasacji jest prokurator generalny, a także rzecznik praw obywatelskich. I te podmioty mogą wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie. Oczywiście są też inne osoby, które mogą o tę kasację wnieść, czyli np. strona postępowania. To są dodatkowe instytucje, które dodatkowo badają legalność wydanego orzeczenia.

W pierwszej kolejności autor petycji proponuje, aby usunąć możliwość wniesienia kasacji przez prokuratora generalnego. W uzasadnieniu tego postulatu podaje, że prokurator generalny i zarazem minister sprawiedliwości jest zwierzchnikiem prokuratur w Polsce, które oskarżają w postępowaniu karnym, i to właśnie prokuratury decydują o ściganiu określonych przestępstw oraz mają możliwość zaskarżenia wyroku zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji. Wobec tego wnioskodawca nie widzi potrzeby, aby prokurator generalny miał możliwość kwestionowania – kolejny raz – orzecznictwa poprzez złożenie kasacji do Sądu Najwyższego. Jednocześnie autor petycji podnosi, że działania ministra sprawiedliwości, będącego również obecnie posłem na Sejm, mogą być nacechowane treściami politycznymi, co stanowi jeszcze większą przesłankę do tego, żeby dokonać tej zmiany.

Następnym postulatem jest propozycja, aby to prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przez swoją kancelarię prezydenta, jako podmiot niezwiązany w żaden sposób z postępowaniem, z oskarżeniem, miał prawo do złożenia kasacji. W opinii wnioskodawcy tak przyznane prezydentowi uprawnienie mógłby on wykorzystać w sytuacji np. skorzystania z prawa łaski, jeżeli chciałby rozwiązać wszelkie wątpliwości przed skorzystaniem z tego prawa.

Jeżeli chodzi o stan prawny, to zalecenia Rady Europy dotyczące roli prokuratury w wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych wskazują standardy europejskie w zakresie stosunków pomiędzy prokuratorami a władzą wykonawczą i ustawodawczą. Jeżeli chodzi o prezydenta, to konstytucja nadaje prezydentowi pewne kompetencje w obszarze władzy sądowniczej, niemniej jednak nie są to kompetencje, które wpływają na orzecznictwo sądów, a główna zasada trójpodziału władzy, określona w art. 10 konstytucji, zasadniczo rozdziela władzę wykonawczą, sądowniczą i ustawodawczą.

Podkreślić należy również szczególny charakter, nadzwyczajny charakter kasacji, zwłaszcza wnoszonej przez podmioty wymienione w art. 521 kodeksu postępowania karnego. Pełni ona bowiem dodatkową rolę gwarancji zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w szczególnych przypadkach, gdy nieprawidłowości nie zostały wyeliminowane w toku postępowania dwuinstancyjnego. Wymóg ochrony

stabilności orzeczeń i pewności prawa przesądza o tym, że powinna być jednak stosowana w przypadkach rażących, wyjątkowych, nie stanowić zaś domyślnej dalszej drogi sądowej odwoławczej.

Petycja koncentruje się również w dużej mierze na tym, iż urząd prokuratora generalnego sprawuje minister sprawiedliwości. Dodam, że do Sejmu w dniu 12 grudnia 2019 r. wpłynął poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze. Jest to druk sejmowy nr 139. Projekt dotyczy m.in. rozdzielenia urzędu ministra sprawiedliwości i urzędu prokuratora generalnego. 25 czerwca 2020 r. wpłynęło stanowisko rządu, który rekomenduje zaprzestanie prac nad tym projektem. Zostały złożone również opinie do projektu pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, Krajowej Rady Sądownictwa oraz prezesa Prokuraturii Generalnej. Dziękuję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący Aleksander Pocięj)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Po raz pierwszy nie będę żałował, że nie ma przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości, bo powiedziałby pewnie to samo, co ja powiem...

(Senator Robert Mamątow: Ja przepraszam, Panie Przewodniczący, ale nie można w ten sposób. Ja nie chciałbym panu zwracać uwagi, ale...)

Ale, Panie Senatorze, niech pan zwraca, tylko do mikrofonu, bo koledzy nie słyszą.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Panie Przewodniczący, przez takie stwierdzenia często nie przychodzą do nas goście, my sami ich zrażamy. Czy jest tak, jak pan mówi? Zgadza się, ale nie prowokujmy ich, po co...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ale gdyby pan senator pozwolił mi, po tylu latach współpracy, dokończyć, to pan senator

zobaczyłby, że moja wypowiedź nie jest aż tak negatywna w stosunku do ministra sprawiedliwości. Ja powiedziałem, że... Ja zawsze żałuję, ale po raz pierwszy o tyle nie żałuję, że zapewne mamy takie samo zdanie w tej sprawie.

Poza tym zdanie mam wyrobione, tak że nie szukam pomocy w sformułowaniu tego zdania: jestem za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją z bardzo prostych powodów. Otóż odwrotnie niż usłyszeliśmy przed chwilą... Ja absolutnie uważam, że skoro prezydent ma prawo łaski, to nie może mieć, po prostu nie może mieć inicjatywy dotyczącej kasacji. To jest pierwsza rzecz.

Druga rzecz. Dzięki temu, co usłyszeliśmy, i zgadzając się, że powinna zostać rozdzielona funkcja ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego... Wiemy, że jest taka inicjatywa, ale w tej chwili ona raczej na pewno nie uzyska większości – przynajmniej w Sejmie, bo w Senacie zapewne by uzyskała. Ale skoro jest taka inicjatywa, to dublować jej nie ma najmniejszego sensu.

Będę składał wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby się jeszcze wypowiedzieć?

Pan senator Mamątow, bardzo proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

W 100% zgadzam się z końcówką pana wypowiedzi. Też uważam, że dzisiaj... Mam trochę do czynienia ze skargami nadzwyczajnymi i wiem, że nie prokurator składa, tylko minister sprawiedliwości... Jak pan powiedział, dzisiaj są połączone te 2 stanowiska, a nie powinno tak być. Ja się z tym zgadzam. Ja też tak uważam, że prokurator powinien być niezależny od władz... nie wiem, od prezydenta czy składać sprawozdanie przed Sejmem... Ale dzisiaj ta skarga nadzwyczajna funkcjonuje. Fakt, że jest rzecznik praw obywatelskich i trzeba go naciskać mocno... Ale wynika to...

(Przewodniczący Aleksander Pocięj: Panie Senatorze, ale my mówimy o kasacji.)

Ale to wynika z tego, że ma dużo kasacji. Taką możliwość ma też rzecznik praw obywatelskich.

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Petycja dotyczy zmiany przepisów kodeksu postępowania karnego, a w przepisach kodeksu postępowania karnego mówimy o kasacji. Jeżeli mówimy o skardze kasacyjnej, to należałoby wziąć ustawę o Sądzie Najwyższym... Tam jest zapisana skarga nadzwyczajna. To jest zmiana, która została wprowadzona w 2016 r.

(*Senator Robert Mamątow*: Okej. Już rozumiem teraz.)

Tak że tutaj mówimy o postępowaniu karnym.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak jest.

(*Senator Robert Mamątow*: Popieram ten wniosek.)

Dziękuję bardzo.

Poddaję pod głosowanie wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Na sali 3 senatorów za, nikt nie jest przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Bardzo proszę o podliczenie głosów senatorów pracujących zdalnie.

Mamy podliczone? Tak.

Jednogłośnie, 7 senatorów za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Bardzo proszę, petycja nr 8.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Jest to petycja indywidualna, pana Bogdana Gasińskiego. Jej celem jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 8 §3 kodeksu karnego wykonawczego w celu umożliwienia skazanym pozbawionym wolności

porozumiewania się z rzecznikiem praw obywatelskich podczas nieobecności innych osób i bez kontroli. Autor petycji wnosi o umożliwienie skazanym pozbawionym wolności porozumiewania się z rzecznikiem praw obywatelskich podczas nieobecności innych osób oraz aby rozmowy z tym podmiotem – podczas widzeń lub rozmowy telefoniczne – nie podlegały żadnej kontroli.

W petycji autor zaproponował następujące nowe brzmienie art. 8 §3 kodeksu karnego wykonawczego: „Skazany pozbawiony wolności może porozumiewać się ze swoim obrońcą, pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym oraz przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaaprobowany przez Przewodniczącego Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania skazanego przed tym Trybunałem, oraz Rzecznikiem Praw Obywatelskich podczas nieobecności innych osób, a rozmowy z tymi osobami w trakcie widzeń i rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli”.

Autor petycji podkreślił, że wnioskowane zmiany są konieczne do wprowadzenia, gdyż obecnie skazany nie ma prawa odbyć rozmowy telefonicznej z rzecznikiem praw obywatelskich niepodlegającej kontroli. Dodatkowo rozmowy te są limitowane czasowo i traktowane jako prywatne. Petytor uważa również, że skoro art. 8b kodeksu karnego wykonawczego daje rzecznikowi prawo do rozmów ze skazanym podczas nieobecności innych osób, a art. 8a §3 pozwala na prowadzenie korespondencji z rzecznikiem bez cenzury, to niezrozumiałe jest, skoro korespondencją jest też rozmowa telefoniczna, dlaczego w art. 8 §3 prawo kontaktu skazanego z rzecznikiem zostało zakazane i podlega cenzurze.

Art. 8a kodeksu karnego wykonawczego wskazuje na ogólną regułę, wedle której korespondencja skazanego pozbawionego wolności podlega cenzurze i nadzorowi, chyba że ustawa stanowi inaczej. Korespondencja skazanego pozbawionego wolności z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym nie podlega cenzurze, nadzorowi oraz zatrzymaniu i powinna być bezzwłocznie przekazywana do adresata. Art. 8 wskazuje, że skazany pozbawiony wolności może korzystać co najmniej raz w tygodniu z samoinkasującego aparatu telefonicznego podczas rozmowy telefonicznej z obrońcą czy pełnomocnikiem. Rozmowy

z tymi osobami w trakcie widzeń i rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego udziela zgody na kontakt poza ustalonymi terminami.

Art. 8a w §3 doprecyzowuje, że przepis §2, dotyczący tego, że korespondencja skazanego z obrońcą lub pełnomocnikiem nie podlega cenzurze, nadzorowi i zatrzymaniu, stosuje się odpowiednio do korespondencji skazanego pozbawionego wolności prowadzonej m.in. z rzecznikiem praw obywatelskich.

Na podstawie art. 8b §1 rzecznik praw obywatelskich lub osoba przez niego upoważniona ma prawo wstępu w każdym czasie, bez ograniczeń, do zakładów karnych, aresztów śledczych i innych miejsc, w których przebywają osoby pozbawione wolności, oraz poruszania się po ich terenie, przeglądania dokumentów i żądania wyjaśnień od administracji tych jednostek, a także do przeprowadzania podczas nieobecności innych osób rozmów z osobami pozbawionymi wolności oraz badania ich wniosków, skarg i próśb.

Ustawa o rzeczniku praw obywatelskich w art. 13 stanowi, że rzecznik ma prawo odbywać spotkania z osobami pozbawionymi wolności bez obecności innych osób.

Podsumowując, postulat przedstawiony w petycji opiera się na błędnym rozpoznaniu aktualnego stanu prawnego. Skazany ma prawo do odbywania rozmów telefonicznych z rzecznikiem – nie są one zakazane, jak to zostało podniesione w petycji. Ponadto osoba skazana pozbawiona wolności ma możliwość spotkań osobistych z rzecznikiem praw obywatelskich i te spotkania nie podlegają nadzorowi. Osoby trzecie nie mają wstępu na te spotkania. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Mamy w tym punkcie przedstawiciela Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Czy mogę prosić o zabranie głosu?

(Główny Specjalista w Zespole do spraw Wykonywania Kar w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Małgorzata Kiryluk: Dziękuję bardzo. Czy mnie słyhać?)

Tak, bardzo dobrze. Proszę się jeszcze przedstawić. Słuchamy.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W ZESPOLE DO SPRAW
WYKONYWANIA KAR
W BIURZE RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
MAŁGORZATA KIRYLUK

Małgorzata Kiryluk, Zespół do spraw Wykonywania Kar w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich.

Chciałabym doprecyzować na wstępie, że autor petycji wniósł nie tyle o umożliwienie rozmów telefonicznych z rzecznikiem – istotnie takie prawo na mocy obowiązujących przepisów osadzeni posiadają – ale o wyłączenie tych rozmów spod kontroli administracji więziennej.

Szanowni Państwo, osobom pozbawionym wolności przysługuje prawo do składania wniosków, skarg i próśb do organów właściwych do ich rozpatrzenia, w tym do rzecznika praw obywatelskich, o czym mówi art. 102 pkt 10 kodeksu karnego wykonawczego, a na mocy art. 209 kodeksu przysługuje to prawo również tymczasowo aresztowanemu. Skargi mogą być składane w różnej formie – ustnie, na piśmie, w bezpośrednim kontakcie i za pomocą dostępnych skazanemu dróg komunikacji na odległość, w tym w korespondencji i telefonicznie. Dla efektywności tego instrumentu prawnego ważne jest, aby skarga mogła być złożona w warunkach poufności, tak aby z jej treścią nie mogły zapoznać się osoby niepowołane.

Kodeks karny wykonawczy daje rzecznikowi praw obywatelskich i osobom przez niego upoważnionym prawo wstępu w każdym czasie, bez ograniczeń, do jednostek penitencjarnych, a także prawo do przeprowadzenia rozmów z osobami pozbawionymi wolności podczas nieobecności innych osób. Takie uprawnienie rzecznika jest też zapisane w ustawie. W ten sposób zapewniono skazanym możliwość składania ustnie skarg rzecznikowi lub jego przedstawicielowi, w bezpośredniej rozmowie, gwarantując jednocześnie poufność składania skargi. Skazany ma też prawo do prowadzenia korespondencji z rzecznikiem, przy czym na mocy art. 8a §3 ta korespondencja nie podlega kontroli, nie podlega cenzurze, nadzorowi oraz zatrzymaniu.

Także w odniesieniu do skarg składanych korespondencyjnie przez osoby pozbawione wolności zagwarantowana jest poufność ich przekazywania.

Przepisy kodeksu karnego wykonawczego przyznają skazanemu także prawo do korzystania z samoinkasującego aparatu telefonicznego; art. 105b kodeksu. Jednakże w tym przypadku, kontakt z rzecznikiem w tej formie nie został wyłączony przez ustawodawcę spod kontroli administracji więziennej. Rozmowy telefoniczne z przedstawicielami RPO obsługującymi infolinię odbywają się na takich samych zasadach jak rozmowy skazanego z rodziną i innymi osobami bliskimi. Funkcjonariusz Służby Więziennej może słuchać, o czym osadzony rozmawia z przedstawicielem rzecznika i jakie informacje mu przekazuje. A zatem w tym przypadku skazany nie ma zagwarantowanej poufności rozmowy. Tak więc zagwarantowane jest prawo złożenia skargi do rzecznika z zachowaniem poufności w bezpośredniej rozmowie, jak również korespondencyjnie, ale osadzony, decydując się przekazać taką skargę drogą telefoniczną, nie ma gwarancji poufności rozmowy, co należałoby ocenić jako ustawodawczą niekonsekwencję w regulowaniu zasad kontaktowania się osadzonych z rzecznikiem.

Dla rozpatrywanej kwestii istotną okolicznością jest to, że już po złożeniu petycji wprowadzona została nowelizacja przepisów kodeksu karnego wykonawczego, ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw, która w sposób istotny wpłynęła na możliwości telefonicznego kontaktowania się osadzonych z rzecznikiem praw obywatelskich. Jeśli chodzi o sposób uregulowania tych kontaktów, wskazywanych tak w ogólności, to przepisy kodeksu wyodrębniają jakby 2 grupy podmiotów, z którymi skazany może się kontaktować telefonicznie. To są obrońca i pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym oraz przedstawiciel niebędący adwokatem ani radcą prawnym zaaprobowany przez przewodniczącego Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania osadzonego przed tym trybunałem. Rozmowy telefoniczne z tymi podmiotami nie są kontrolowane. Natomiast wszystkie pozostałe podmioty należą do tej drugiej grupy – członkowie rodziny, inne osoby bliskie, ale także wszystkie urzędy, organy, organizacje,

instytucje, także rzecznik praw obywatelskich. Rozmowy telefoniczne z tymi podmiotami są kontrolowane.

Znowelizowane przepisy kodeksu stanowią obecnie, że osadzony może kontaktować się z podmiotami z każdej z tych grup co najmniej raz w tygodniu, a więc co najmniej raz w tygodniu z obrońcą lub pełnomocnikiem i co najmniej raz w tygodniu z pozostałymi podmiotami. Rzecznik, opiniując projekt nowelizacji kodeksu, przedstawiał swoje obawy o konsekwencje przyjęcia takiego brzmienia przepisu. Sygnalizował, że przy takim sformułowaniu „co najmniej raz w tygodniu” umożliwienie osadzonemu skorzystania z telefonu dokładnie 1 raz w tygodniu będzie wystarczające do spełnienia dyspozycji przepisu. Zwracał uwagę, że praktyka może przybrać taki właśnie kształt, co będzie prowadziło do sytuacji, że ten przepis, który w zamierzeniu miał mieć charakter gwarancyjny, jak to podkreślał ustawodawca, w istocie będzie ograniczał prawo osadzonego do rozmów telefonicznych w sposób nadmierne i nieuzasadnione. Wpływające do rzecznika skargi potwierdzają słuszność wcześniejszych obaw, bowiem z wielu jednostek w Polsce docierają sygnały, że taki właśnie standard – 1 rozmowa w tygodniu z obrońcą bądź pełnomocnikiem i 1 rozmowa w tygodniu z innymi podmiotami – został przyjęty. Trzeba mieć na uwadze, że konsekwencją tego jest fakt, że osadzony musi wybrać, czy porozmawiać z najbliższymi, czy załatwić sprawę urzędową, np. zadzwonić do rzecznika w celu złożenia skargi. Chcąc zadzwonić do rzecznika, musi zrezygnować z kontaktu z rodziną.

Wydaje się zatem, że ustawodawca, normując obecnie kwestię rozmów telefonicznych, pominął grupę podmiotów, z którymi kontakt telefoniczny osoby pozbawionej wolności powinien być odrębnie uregulowany. Wydaje się, że do trzeciej grupy należałoby zaliczyć rzecznika, ale także rozważyć włączenie do niej podmiotów wymienionych w art. 8a §3, tj. oprócz rzecznika także organów państwowych, w tym organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, organów samorządu terytorialnego, organów powołanych na podstawie umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka czy innych instytucji rzecznikowskich. Osadzony powinien mieć możliwość przeprowadzenia rozmowy telefonicznej z tymi podmiotami – przede

wszystkim bez konieczności rezygnowania z tego powodu z kontaktu z najbliższymi, ale także z wyłączeniem kontroli takich rozmów.

Na jeszcze jedną okoliczność chciałabym zwrócić uwagę. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów zapewnienie realnej możliwości telefonicznego kontaktowania się osadzonych z rzecznikiem może nabierać znaczenia szczególnego. Trzeba mieć na uwadze, że z dniem 1 stycznia 2023 r. wejdzie w życie przepis kodeksu karnego wykonawczego mówiący o tym, że skazany, który nie posiada środków pieniężnych, może otrzymać od administracji zakładu karnego znaczki pocztowe na korespondencję tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. To jest art. 105 §6a kodeksu. Obecnie to jest uregulowane w ten sposób, że osadzony nieposiadający środków finansowych ma prawo wysłać 2 listy w miesiącu na koszt administracji do dowolnych podmiotów. Jeżeli chciałby wysłać dodatkowo korespondencję urzędową, to na tę korespondencję również otrzyma papier, znaczki i koperty od administracji, poza limitem tych 2 przesyłek. Ma więc możliwość swobodnego składania skarg korespondencyjnie. Po wejściu w życie znowelizowanych przepisów nie będzie to już takie oczywiste. Możliwość wysyłania skargi, prośby czy wniosku, także do rzecznika, będzie w przypadku takiego osadzonego, który sam nie może sfinansować swojej korespondencji, uzależniona od wyrażenia zgody przez...

(Przewodniczący Aleksander Pocięj: Przepraszam bardzo panią, ale wydaje mi się, że już ta część troszeczkę...)

A proszę mi pozwolić dokończyć.

Chciałabym powiedzieć, że połączenie z infolinią rzecznika jest bezpłatne, co jakby rekompensuje tę stratę. Skazany, który nie ma środków finansowych i nie miałby możliwości złożenia skargi, poprzez kontakt z infolinią może tę skargę złożyć w rozmowie telefonicznej. Ale ważne jest, aby ta rozmowa była przeprowadzona w warunkach poufności, żeby nie była kontrolowana przez administrację.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Rozumiem, że, mówiąc krótko i węzłowato, popiera pani postulat z tej petycji. Tak?

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W ZESPOLE DO SPRAW
WYKONYWANIA KAR
W BIURZE RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
MAŁGORZATA KIRYLUK**

Tak.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

W imieniu rzecznika... Dobrze. Dziękuję serdecznie za tę wypowiedź.

Tutaj z kolei będę żałował, że nie ma z nami przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości. I proponuję, abyśmy zwrócili się o opinię w tym zakresie. Wydaje mi się, że jest coś na rzeczy w tej petycji, ale chciałbym zasięgnąć opinii ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości.

Czy są jakieś inne wnioski? Nie.

Dziękuję serdecznie.

W takim razie możemy przejść do następnej petycji.

Bardzo proszę.

**SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Kolejna petycja pana Bogdana Gasińskiego dotyczy 2 artykułów kodeksu karnego: art. 286 oraz art. 294. Art. 286 penalizuje przestępstwo oszustwa, w §3 przewiduje typ uprzywilejowany oszustwa w wypadku mniejszej wagi. Kryterium mniejszej wagi nie posiada swojej ustawowej definicji i jest każdorazowo definiowane przez okoliczności popełnienia przestępstwa i jego strony podmiotowej i przedmiotowej. Według autora prowadzi to do wielu błędów interpretacyjnych dokonywanych przez sądy. Stąd też proponuje wprowadzenie w tym §3 ograniczenia do kwoty 500 zł, proponując następującą składnię przepisu: „W wypadku mniejszej wagi, kiedy kwota dolna przestępstwa określonego w art. 286 §1 nie przekracza 500 zł, sprawa podlega grzywnie,

karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Z kolei art. 294 przewiduje typ kwalifikowany przestępstw przeciwko mieniu, wprowadzając podwyższoną karalność w przypadku enumeratywnie wskazanych przestępstw w stosunku do mienia znacznej wartości. Zgodnie z §5 art. 115 k.k. mieniem znacznej wartości jest mienie do kwoty 200 tysięcy zł i za taki przedmiot przestępstwa sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Autor proponuje wprowadzenie rozwiązania polegającego na tym, aby „mienie znacznej wartości” zastąpić słowami „mienie wielkiej wartości określone w §6 art. 115”. Tu wynosi to już 1 milion zł. Według koncepcji autora popełnienie takiego przestępstwa podlegałoby penalizacji, karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 20. A w sytuacji, kiedy przedmiot przestępstwa wynosiłby co najmniej dwukrotność mienia wielkiej wartości, wówczas sąd mógłby zwiększyć orzeczaną karę o połowę granicy górnego zagrożenia karą. Jeżeli autor proponuje 20 lat, to o połowę więcej, czyli byłaby możliwość orzeczenia 30 lat pozbawienia wolności za przestępstwa przeciwko mieniu o wielkiej wartości. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Nie mamy przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości.

Szanowni Państwo, ja uważam, że nie powinniśmy zajmować się takimi zmianami, które są punktowe i które nie są adekwatne do systemu kar, jaki mamy przyjęty. Ja absolutnie zgadzam się, że w tej chwili, po zaostrzeniach przepisów te kary generalnie – ja przynajmniej tak uważam – zostały tak podwyższone, że w bardzo wielu przypadkach może się opłacić popełnienie dużo gorszego przestępstwa. Te mniejsze...

(Głos z sali: Mniejszej wagi.)

...mniejszej wagi są tak penalizowane, że może być opłacalne popełnienie czegoś gorszego, żeby zatuszować to, co mniejsze. Nie wiem, czy państwo senatorowie mnie poprą, ale uważam, że takie jednostkowe, wybiórcze zmiany nie są potrzebne. Trzeba się nad tym zastanowić – zawsze to mówiłem – szerzej, głębiej. Komisja Ustawodawcza, specjalna, do zmian, ale

całościowych zmian przepisów... Ja bym wnosił, żeby nie pracować nad tą petycją.

Pani senator.

**SENATOR
EWA MATECKA**

W pełni popieram propozycję pana przewodniczącego dotyczącą niekontynuowania prac. Ta petycja sprawia wrażenie petycji wynikającej być może, nie wiem, z osobistych przeżyć, które wymuszają jednostkowe podejście do rozwiązań prawnych w tym zakresie, a tu potrzebne jest systemowe, strategiczne podejście do kodeksu karnego. W związku z tym popieram wnioski o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jeżeli nie ma innych wniosków, to zarządę głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za?

Wszyscy trzej senatorowie na sali są za. Nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Jeszcze 5 sekund dla senatorów pracujących zdalnie...

Bardzo proszę.

6 głosów za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Bardzo proszę, następna petycja.

**STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona również przez pana Bogdana Gasińskiego, dotycząca zmiany przepisów kodeksu karnego. Autor petycji postuluje zmianę art. 178 §1. Chodzi o przestępstwo spowodowania śmierci w wypadku komunikacyjnym lub spowodowania katastrofy w ruchu lądowym gdy sprawca był nietrzeźwy lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia. Zaznaczyć muszę, że

przepis ten jest obostrzeniem kar za przestępstwa przewidziane w art. 173, 174 i 177. Obostrzenie to polega na tym, że sprawca był nietrzeźwy, był pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia.

O co chodzi petycjodawcy? W opinii wnioskodawcy przestępstwa wymienione w tym przepisie nie mogą zostać popełnione nieumyślnie. Wobec powyższego wnoszący petycję wnosi, aby wymienione przestępstwa były czynami zabronionymi popełnionymi umyślnie, tj. takimi, których sprawca ma zamiar popełnienia czynu, tj. chce go popełnić albo, przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi poprzez niezachowanie ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć. Jednocześnie petytor postuluje o zaostrzenie kary za popełnienie przestępstwa określonego w art. 178 w taki sposób, aby przewidziana za nie kara odpowiadała karze za zabójstwo określonej w art. 148 kodeksu karnego, czyli karze nie krótszej niż 8 lat, karze dożywotniego pozbawienia wolności lub karze 25 lat pozbawienia wolności. Wnoszący petycję przygotował treść zapisów, jakie jego zdaniem miałyby zostać wprowadzone do ustawy. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, podobna argumentacja jak wcześniej, tym łatwiejsza dla mnie, bo uważam, że zaostrzenie i tak ostrych kar jest zupełnie niezgodne z jakimkolwiek doświadczeniem życiowym. Nie spowoduje to osiągnięcia żadnego z postulatów związanych z oddziaływaniem kar na potencjalnych sprawców.

Stawiam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

3 senatorów na sali, czyli wszyscy byli za. Nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

I doliczamy głosy senatorów pracujących zdalnie...

Zamykamy głosowanie.

Wszyscy senatorowie – w liczbie siedmiorga – głosowali za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Dziękuję bardzo.

Jedenasty punkt.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK**

Joanna Leśniarek, Dział Petycji i Korespondencji.

Panie Przewodniczący, jeśli otrzymałabym pozwolenie, to petycje nr 11 i 12 przedstawiłabym razem, bo dotyczą tej samej materii prawnej.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Oczywiście. Bardzo proszę.)

Są to petycje indywidualne, w których autor wnosi o uregulowanie kwestii czynu oszustwa do kwoty 500 zł. W pierwszej petycji autor wnosi o uregulowanie w kodeksie wykroczeń czynu oszustwa do wysokości 500 zł na wzór regulacji wykroczenia kradzieży do wysokości 500 zł, natomiast w drugiej petycji autor wnosi o zmianę kodeksu karnego mającą na celu dostosowanie przepisu regulującego czyn oszustwa do treści kodeksu wykroczeń regulującego czyn kradzieży do wysokości 500 zł poprzez dodanie art. 286 §1a o następującej treści: „Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, której wartość nie przekracza 500 zł, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

Autor petycji wnosi ponadto o dodanie do kodeksu karnego art. 294a, który ma regulować materię przestępstw w stosunku do mienia wielkiej wartości w sposób następujący: kto dopuszcza się przestępstwa określonego... – i tutaj następuje seria przepisów – podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do lat 25. Tu chodzi o kradzież, przywłaszczenie, uruchomienie impulsów telefonicznych, oszustwo komputerowe, zniszczenie mienia ruchomego oraz paserstwo umyślne.

Autor petycji wskazał, że obecnie w polskim prawie kradzież do 500 zł traktowana jest jako wykroczenie ścigane z kodeksu wykroczeń, natomiast oszustwo na podobną kwotę jest ścigane na podstawie kodeksu karnego. W ocenie autora petycji oszustwo do wysokości 500 zł powinno być osobno uregulowane, bo sądy dobrowolnie interpretują przypadek mniejszej wagi i kwestię szkodliwości. Wnioskowana zmiana w opinii

autora spowoduje również, że w sądach zmniejszy się liczba spraw ściganych z art. 286 kodeksu karnego do kwoty 500 zł. Jednocześnie proponowane w petycji zmiany dotyczące przestępstw w stosunku do mienia wielkiej wartości w ocenie autora petycji będą karane surowo i z właściwą proporcją, a nie jak dotychczas.

Przy okazji omawiania obu petycji należy zwrócić uwagę na prace nad zmianami ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, w tym kodeksu wykroczeń. Zgodnie z rządowym projektem ustawy m.in. w art. 119 kodeksu wykroczeń rząd proponuje podwyższenie tej kwoty z 500 zł do 800 zł. Ustawa ta została uchwalona przez Sejm 7 lipca tego roku, a na posiedzeniu w dniu 4 sierpnia br. Senat podjął uchwałę, zgodnie z którą wnosi o odrzucenie tej ustawy. Tu chodzi o druk senacki nr 762. 5 sierpnia tego roku sejmowa Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach wniosła o odrzucenie senackiego wniosku o odrzucenie ustawy. W porządku posiedzenia Sejmu na ten moment nie ma tego punktu w najbliższych posiedzeniach. Dziękuję... Ale należy się go oczywiście spodziewać. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

W związku z tym, co usłyszeliśmy na końcu, a również tym wszystkim, co mówiłem wcześniej, stawiam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Wszyscy senatorowie zgromadzeni na sali – w liczbie trojga – poparli ten wniosek. Nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Proszę o doliczenie głosów zdalnych...

Wszyscy senatorowie, którzy głosowali – w liczbie siedmiorga – byli za tym, abyśmy nie kontynuowali pracy nad tą petycją.

Dziękuję bardzo.

Widzimy się w przyszłym tygodniu...

(*Senator Halina Bieda*: Musimy jeszcze głosować nad dwunastą.)

(*Senator Robert Mamątow*: Nie, nie, bo razem...)

Pani Senator, to były jedenasta i dwunasta, gdyż połączyliśmy je...

(*Senator Halina Bieda*: To wiem, ale myślałam, że głosować musimy osobno. Okej, dziękuję.)

(*Senator Robert Mamątow*: Nie, można łącznie.)

Nie, nie. Tak samo wcześniej zrobiliśmy.

Dziękuję wszystkim za obecność i za pracę. Dziękuję przedstawicielom biura analiz.

I zamykam posiedzenie naszej komisji.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 13 minut 53*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy